174441 ـ وقت معتبر برای ادای زکات فطر چه وقتی است؟

سوال

منظور از وقت نماز عید که باید پیش از آن زکات فطر را ادا کرد چیست؟ آیا منظور نماز امام است یا نماز شخص به تنهایی، یا وقت نماز؟ جزاکم الله خیرا

پاسخ مفصل

الحمدلله.

واجب این است که زکات فطر را پیش از نماز عید ادا کرد؛ زیرا ابن عباس ـ رضی الله عنهما ـ می‌گوید: رسول الله ـ صلی الله علیه وسلم ـ زکات فطر را به عنوان عامل پاک شدن روزه‌دار از لغو و بد دهانی، و غذایی برای بینوایان فرض نمود که هر کس آن را پیش از نماز ادا کرد زکاتی پذیرفته شده است و هر کس آن را پس از نماز ادا کرد صدقه‌ای از صدقات است به روایت ابوداوود (۱۶۰۹) و ابن ماجه (۱۸۲۷) و آلبانی در صحیح ابوداوود آن را حسن دانسته است.

ظاهر حدیث بر این است که وقت آن به نماز عید وابسته است پس هر گاه امام راتب نماز را به پایان رساند وقتش هم تمام می‌شود، نه نماز شخص منفرد که اگر چنین گفته بودیم دیگر ادایش وقت منضبط و مشخصی نداشت، برای همین نماز امام معتبر است.

اما اگر در جایی بود که در آن نماز برگزار نمی‌شد مانند بادیه و صحرا، در این صورت بر اساس وقت نزدیک‌ترین سرزمین به آنها ادا می‌شود.

بهوتی ـ رحمه الله ـ می‌گوید: بهتر آن است که زکات فطر را پیش از نماز ـ یا در جاهایی که نماز برگزار نمی‌شود در وقت تقریبی‌اش ـ ادا کرد؛زیرا پیامبر ـ صلی الله علیه وسلم ـ امر نمودند تا آن را پیش از بیرون رفتن مردم برای نماز ادا کنند، چنانکه در حدیث ابن عمر آمده و گروهی گفته‌اند: بهتر است هنگام بیرون رفتن به سمت مصلی آن را ادا کند (کشاف القناع: ۲/ ۲۵۲).

والله اعلم